

PROGLAS SESTRINSTVA REPUBLIKE HRVATSKE 2020.

Potrebe za zdravstvenom skrbi u današnjem društvu su sve veće, složenije i podložne brzim promjenama. Istodobno, neizbježne su promjene i u sestrijskoj profesiji koja mora kontinuirano razvijati nove kompetencije te preuzimati sve veću odgovornost. Današnje stanje u sestrijsstvu, kako u obrazovanju tako i u sestrijskoj praksi, vrlo je zabrinjavajuće i postaje teško održivo.

Medicinske sestre i medicinski tehničari su daleko najbrojnija profesionalna skupina u hrvatskom zdravstvenom sustavu. Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo od 31. prosinca 2018. godine više od 30 tisuća medicinskih sestara čini više od 40 % ukupno zaposlenih zdravstvenih radnika. U Republici Hrvatskoj je na dan potpisivanja proglašenja licencirano 41.332 medicinskih sestara i medicinskih tehničara, od čega je 26 % prvostupnika sestrijsstva s diplomom sveučilišnog ili stručnog studija, a 4 % ima završen stručni ili sveučilišni diplomski studij te postdiplomski (doktorski) studij.

Međutim, sestrijsstvo u Republici Hrvatskoj je već dulje vrijeme potpuno zapostavljeno. Iako hrvatska Vlada često naglašava kako joj je zdravstveni sustav prioritet, u praksi se to ne vidi. Više od pola desetljeća zdravstvena administracija sustavno ignorira ključne probleme sestrijsstva i nije učinila ništa po pitanju unaprjeđenja statusa medicinskih sestara i tehničara kao niti po pitanju dobiti sestrijske profesije. Prema *OECD/EU Health at a Glance Europe 2018 report* u Europskoj uniji na 1.000 stanovnika dolazi 8,4 medicinskih sestara, u Hrvatskoj je taj omjer značajno nepovoljniji i iznosi 6,3 med. sestre na 1.000 stanovnika.

Sestrijske organizacije svjesne ozbiljnosti situacije u hrvatskom zdravstvu ovim Proglasom obavještavaju širu javnost o složenosti svakodnevnih problema u sestrijsstvu čije nerješavanje predstavlja prepreku pružanju najviše razine izvrsnosti u sestrijskoj praksi. Medicinske sestre i medicinski tehničari su nosivi stup hrvatskog zdravstva, od naše profesije traži se sve veća razina znanja i vještina. Naša dužnost je upozoriti Vladu Republike Hrvatske, nadležna ministarstva i javnost da jedino rješavanjem ovih nagomilanih problema možemo osigurati izvrsnost u sestrijskoj praksi. Ističemo kako je iz dana u dan sve veći nedostatak medicinskih sestara u sustavu zbog odlaska u inozemstvo i u mirovinu te podsjećamo kako je od 2013. godine 2.423 medicinskih sestara i medicinskih tehničara zatražilo potvrde za odlazak na rad u inozemstvo.

Zaključno, kao goruće probleme u sestrijsstvu navodimo:

1. nedostatak medicinskih sestara u odnosu na sve veće potrebe za zdravstvenom njegom iskazano kroz kategorizaciju bolesnika te odredbe važećeg Pravilnika o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti
2. potplaćenost sestrinske profesije i često neprimjereni uvjeti rada
3. organizacija radnog vremena i preopterećenost radnim obvezama
4. nepravedan način napredovanja
5. sistematizacije radnih mjesta koje su često neusklađene s Pravilnikom o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti
6. neusklađenost sustava obrazovanja i sustava zdravstva vezano uz potrebe zdravstvenih, obrazovnih i ustanova socijalne skrbi
7. neujednačeni ključni sadržaji kurikula diplomskih studija sestrinstva
8. nepriznavanje visokoškolskog obrazovanja s obzirom na to da u Hrvatskoj radi oko 2.000 medicinskih sestara koje su završile obrazovanje za diplomirane medicinske sestre i magistre sestrinstva, što im zdravstvena administracija ne priznaje (Hrvatska komora medicinskih sestara je 2019. godine pripremila dokument *Prijedlog radnih mjesta s VSS-om* koji definira sva sestrinska radna mjesta u zdravstvenom sustavu za koja je potrebna visoka stručna sprema, a definira i opise i kompetencije tih radnih mjesta)
9. izloženost verbalnom i fizičkom nasilju
10. neprepoznavanje sestrinstva kao samostalne profesije u cjelokupnom društvu

Podsjećamo Vladu Republike Hrvatske da ne može više ignorirati probleme i potrebe hrvatskog sestrinstva te pozivamo ministra zdravstva, ministricu znanosti i obrazovanja te predsjednika Vlade Republike Hrvatske Andreja Plenkovića da bez odgode, u ovoj godini koju je Svjetska zdravstvena organizacija proglasila godinom medicinskih sestara i primalja, krenu rješavati probleme u sestrinstvu.

Stoga, od Vlade Republike Hrvatske tražimo:

1. Priznavanje visoke stručne spreme donošenjem izmjene i dopune Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama
2. Planiranje mjera za rješavanje kadrovskog deficita u sestrinstvu
3. Pristupanje izmjenama i dopunama Zakona o sestrinstvu

4. Izradu dokumenta Projekcija kadrovskih potreba u hrvatskom sestrinstvu 2020.-2025. temeljem planiranja potreba za obrazovanjem medicinskih sestara na razini zdravstvenih ustanova
5. Donošenje Strategije razvoja sestrinstva u Republici Hrvatskoj 2030. u suradnji sa svim relevantnim institucijama u sestrinstvu Republike Hrvatske
6. Usklađivanje sistematizacija radnih mjesta u zdravstvenim ustanovama s važećim Pravilnikom
7. Definiranje prava medicinskih sestara na beneficirani radni staž

U Zagrebu, 4. veljače 2020.

Mario Gazić, mag.med.techn.
predsjednik
HRVATSKA KOMORA MEDICINSKIH SESTARA

Anica Prašnjak, bacc. med. techn.
predsjednica Glavnog vijeća
HRVATSKI STRUKOVNI SINDIKAT MEDICINSKIH SESTARA-MEDICINSKIH
TEHNIČARA

Stjepan Topolnjak, bacc. med. techn.
predsjednik
SAMOSTALNI SINDIKAT ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI HRVATSKE

Vesna Konjevoda, mag.med.techn.
predsjednica
DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTARA/TEHNIČARA DIGESTIVNE KIRURGIJE

Adriano Friganović, dipl.med.techn.
predsjednik
HRVATSKO DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTARA ANESTEZIJE, REANIMACIJE,
INTENZIVNE SKRBI I TRANSFUZIJE

Renata Bermanec, mr.sc. palijativne skrbi
predsjednica
HRVATSKO DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTARA U PALIJATIVNOJ SKRBI

Linda Čendak Božunović, mag.med.techn.
predsjednica
HRVATSKO DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA VASKULARNE
KIRURGIJE

Ivanka Budiselić Vidaić, mag.med.techn.
predsjednica
HRVATSKO DRUŠTVO OPERACIJSKIH SESTARA

Slavica Janković, dipl.med.techn.
predsjednica
HRVATSKO KATOLIČKO DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA

Adriano Friganović, dipl.med.techn.
predsjednik
HRVATSKI NACIONALNI SAVEZ SESTRINSTVA

Tanja Lupieri, mag.med.techn.
predsjednica
HRVATSKA UDRUGA MEDICINSKIH SESTARA

Suzi Valenčak, mag.med.techn.
predsjednica
HRVATSKA UDRUGA PATRONAŽNIH SESTARA

Elzika Radić, dipl.med.techn.
predsjednica
HRVATSKA UDRUGA ZA ZAŠTITU PRAVA VISOKOOBRAZOVANIH
MEDICINSKIH SESTARA, TEHNIČARA I FIZIOTERAPEUTA „ACTA NON VERBA“

Silvio Horvatić, bacc. med. techn.
predsjednik
HRVATSKO UDRUŽENJE ZA EKSTRAKORPORALNU CIRKULACIJU

Željka Čubrilović, mag.med.techn.
tajnica Udruge
UDRUGA MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA HRVATSKE ZA
DERMATOVENEROLOGIJU

Lenka Kopačević, dipl.med.techn.
predsjednica
UDRUGA MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA HRVATSKE ZA NEUROLOGIJU

Vesna Svirčević, mag.med.techn.
predsjednica
UDRUGA MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA NEUROKIRURGIJE HRVATSKE

Marija Zubčić, dipl.med.techn.
predsjednica
UDRUGA MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA U GASTROENTEROLOGIJ I
ENDOSKOPIJI HRVATSKE

Barica Hršak, bacc. med. techn.
predsjednica
UDRUGA MEDICINSKIH SESTARA ZDRAVSTVENE NJEGE U KUĆI